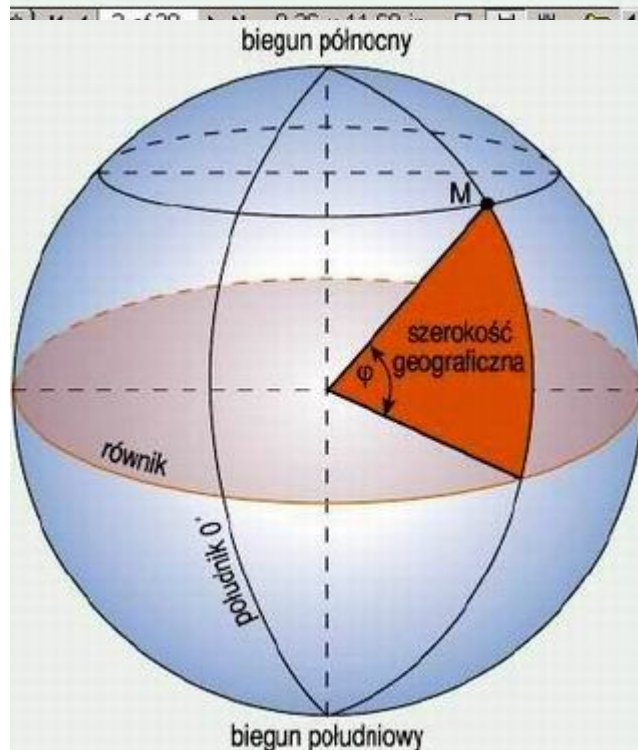
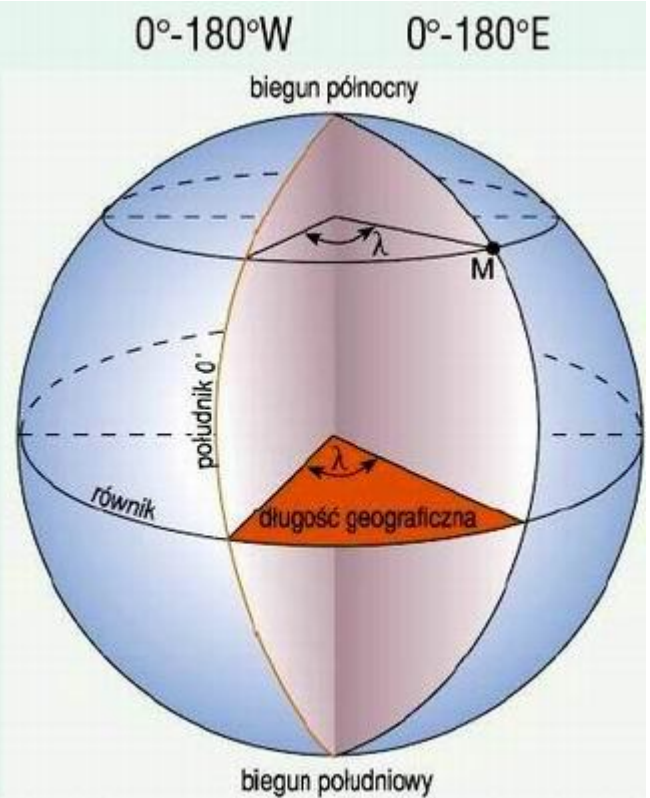

Długość geograficzna jest to kąt dwuścienny utworzony przez płaszczyzny południka zerowego (0°) i południka przechodzącego przez dane miejsce na powierzchni Ziemi.

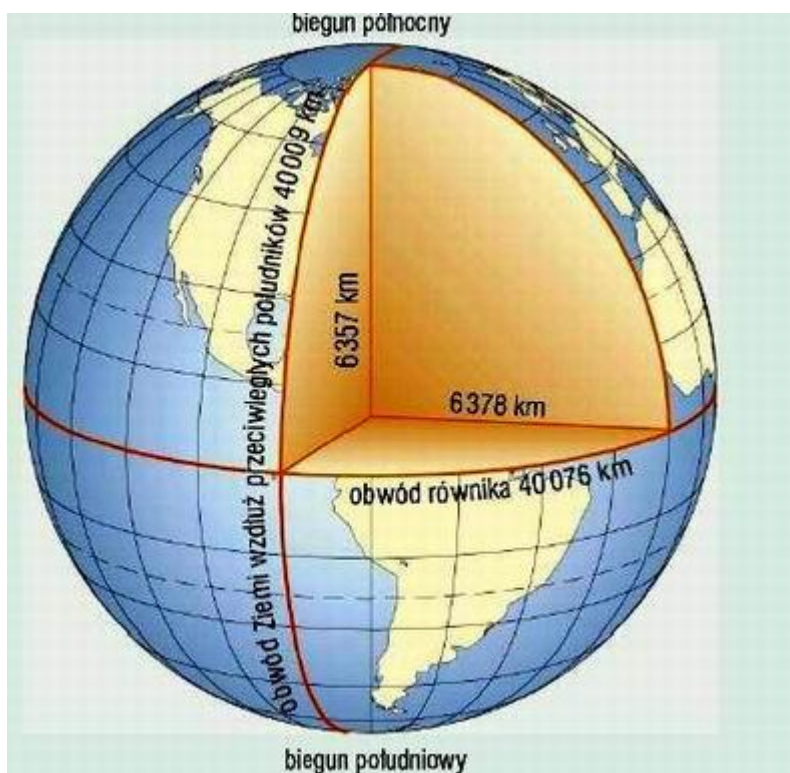
W praktyce jest to odległość kątowna mierzona wzdłuż równoleżnika od południka 0° do danego miejsca na powierzchni kuli ziemskiej. Długość geograficzna oznaczana jest często przez grecką literę λ (lambda).

Szerokość geograficzna jest to kąt między płaszczyzną równika i promieniem Ziemi przechodzącym przez dany punkt na jej powierzchni. Szerokość geograficzna oznaczana jest często grecką literą ϕ (fi).

Ryc.1 Długość i szerokość geograficzna¹

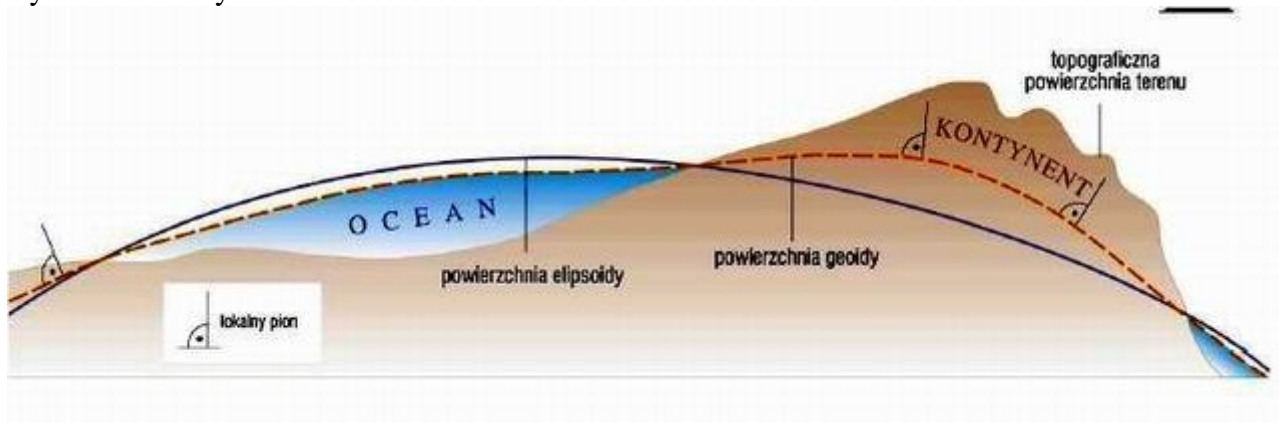
¹ Wójcik J.: „Geografia 1. Ziemia”, PPWK, Warszawa 2002

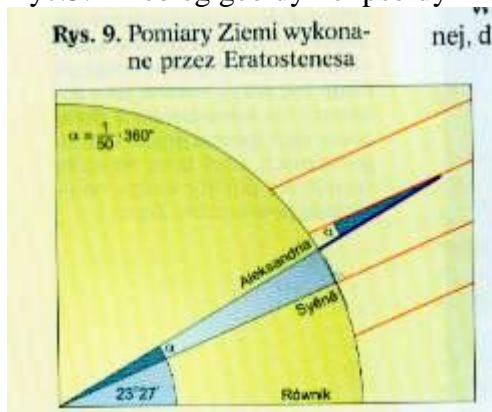
- Wielkość Ziemi charakteryzują następujące parametry:
- 510 mln km² – powierzchnia elipsoidy ziemskiej
  - 1 083 mln km³ – objętość elipsoidy ziemskiej
  - 6 378 km – odległość środka Ziemi od równika (pół wielka elipsoidy)
  - 6 357 km – odległość środka Ziemi od bieguna (pół mała elipsoidy)
  - 40 076 km – obwód równika
  - 40 009 km – obwód Ziemi wzdłuż przeciwnych południków

Ryc. 11-13. Ważniejsze parametry

Ryc 2. Parametry Ziemi²

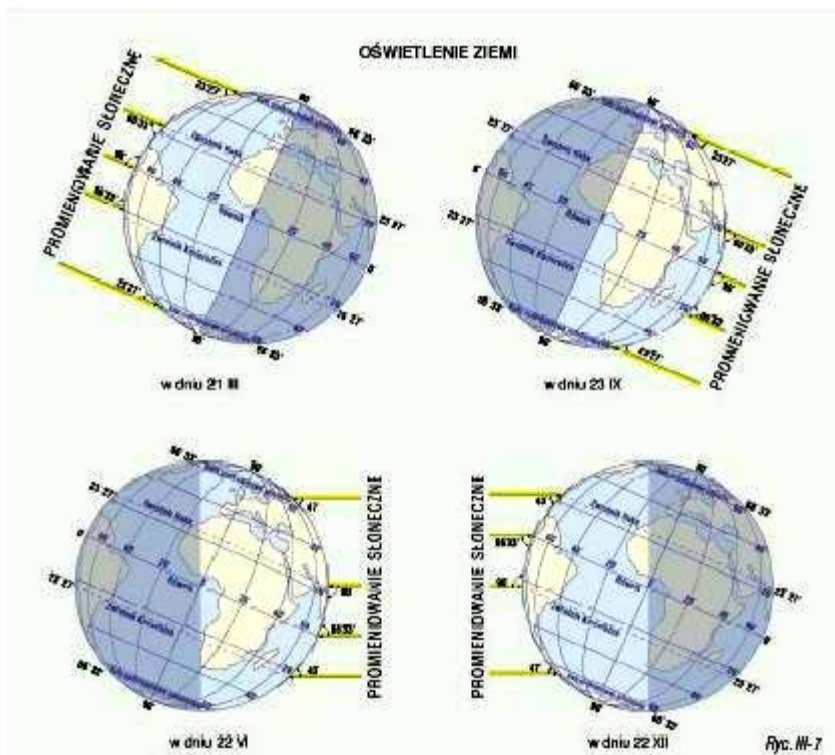
Ryc.3. Przebieg geoidy i elipsoidy³

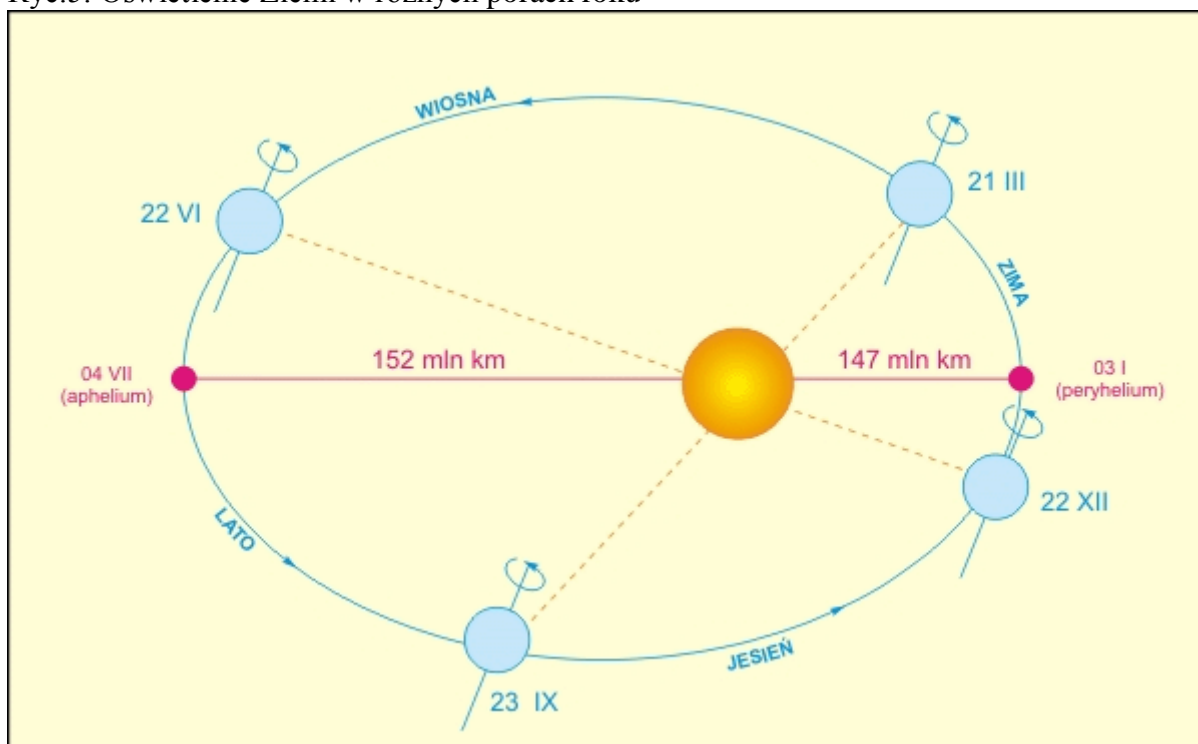
Ryc.4 Pomiar Ziemi wykonany przez Eratostenesa⁴

² J.w.

³ Makowska D.: „Ziemia”, WSiP, Warszawa 1998

Ryc.5. Oświetlenie Ziemi w różnych porach roku⁵

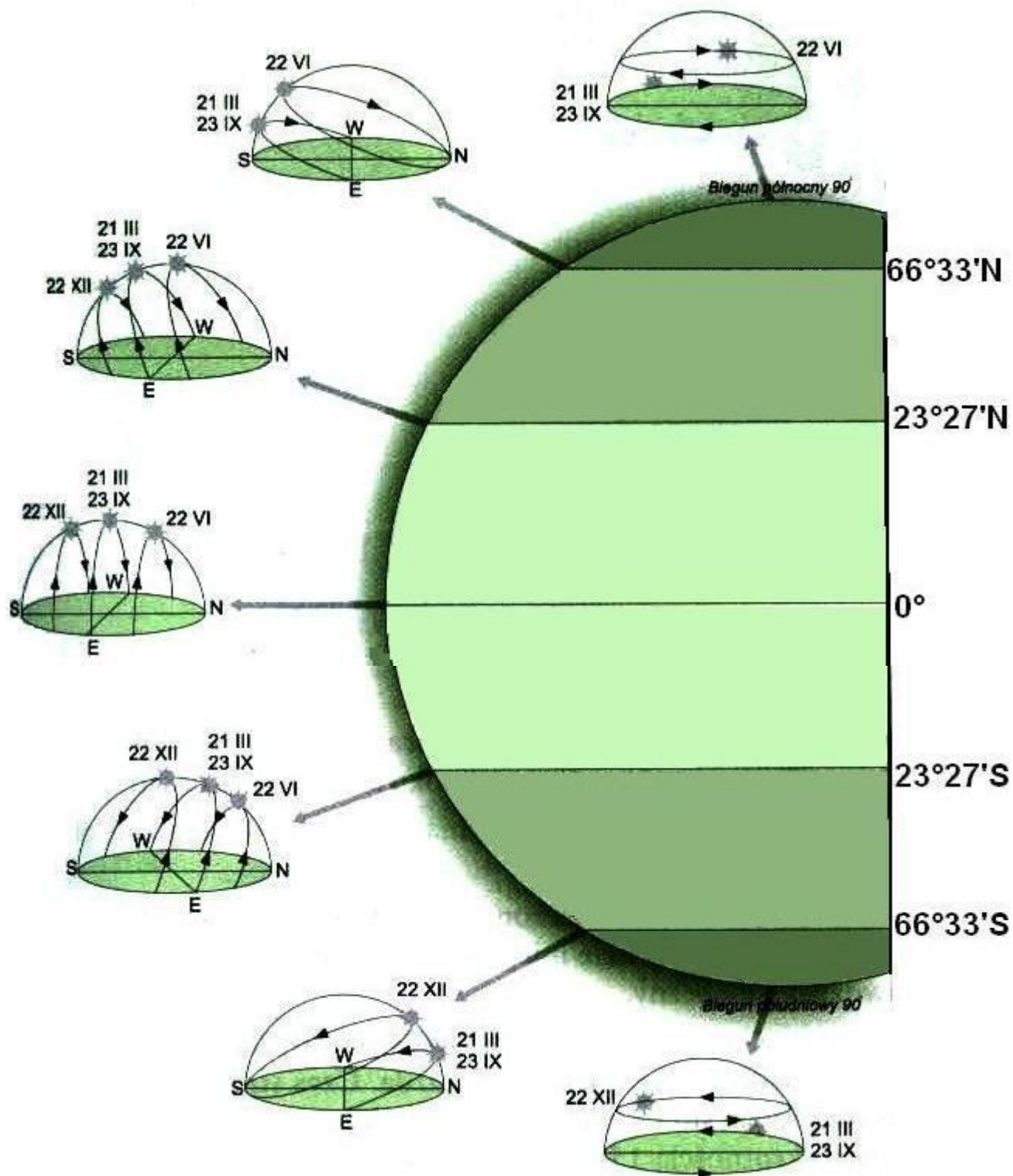

Ryc.6. Ruch obiegowy Ziemi⁶

⁴ Baraniecki L., Skrzypczak W.: „Geografia fizyczna ogólna i Polski”. Wyd. EFEKT, Warszawa 2004

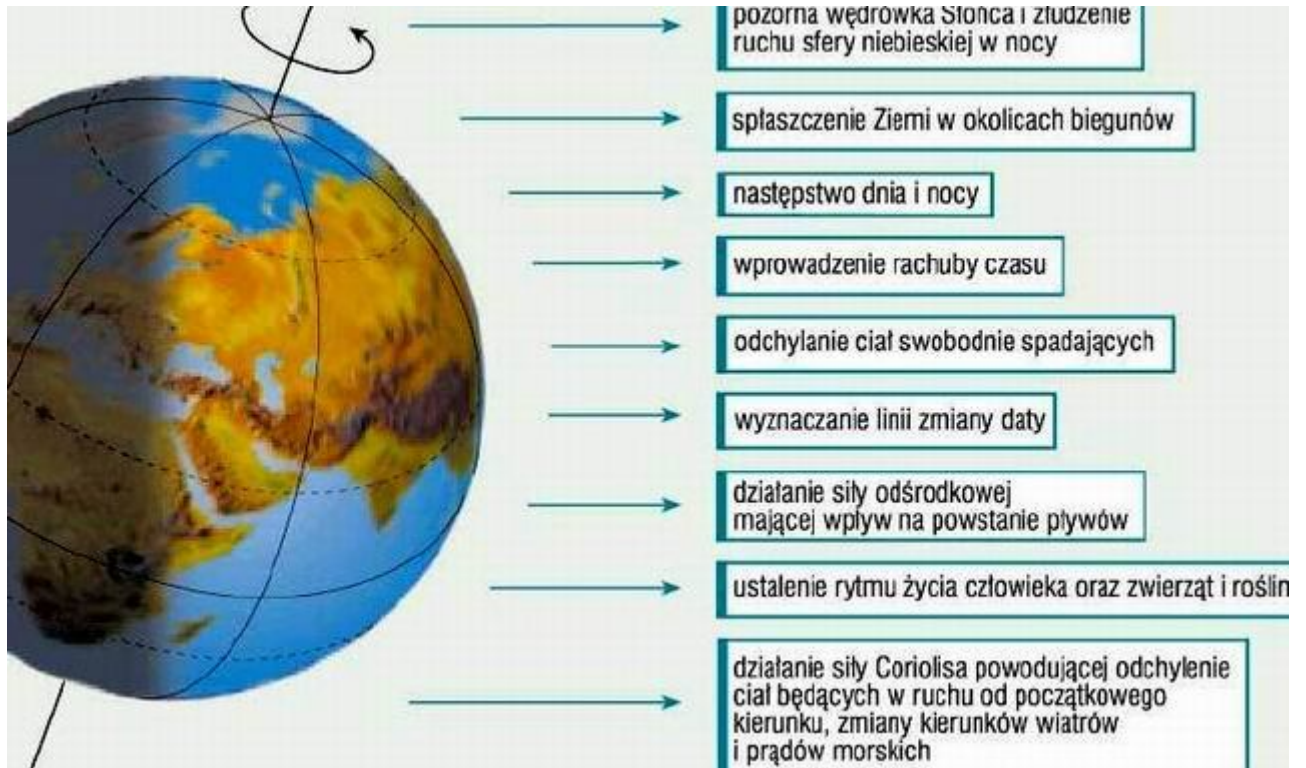
⁵ Wójcik J.: „Geografia 1. Ziemia”, PPWK, Warszawa 2002

⁶ Lewandowska – Szwarc B., Mrula. A: „System przyrodniczy Ziemi”, Wyd. eMPi2., Poznań 2002

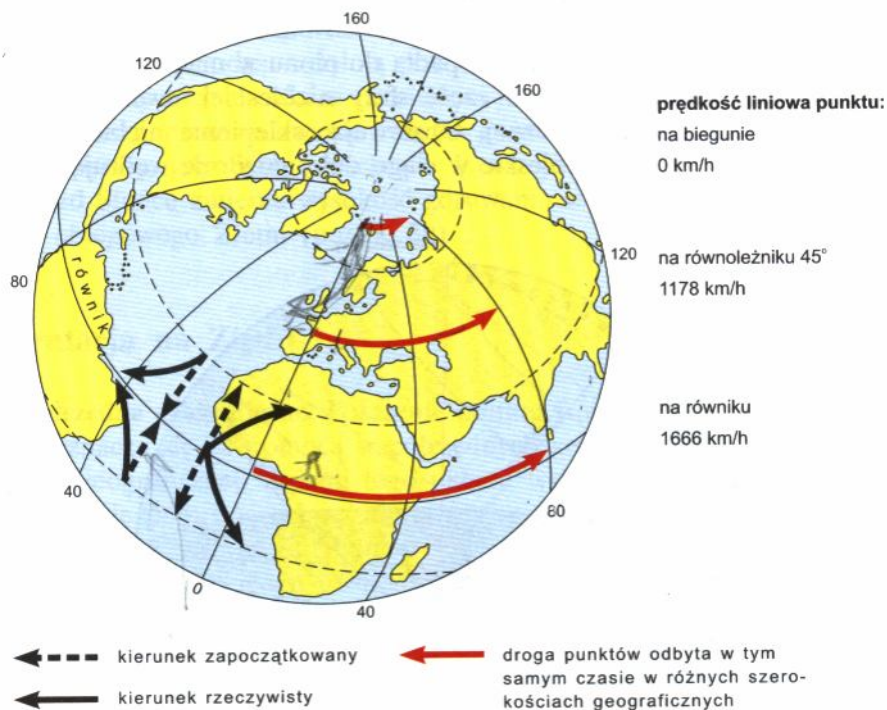

Ryc.7. Wysokość górowania Słońca na różnych szerokościach geograficznych, w różnych porach roku⁷

⁷ Stasiak J, Zaniewicz Z.: „Geografia. Vademecum naturalne”, Wyd. Operon, Gdynia 2006

Ryc.8. Następstwa ruchu wirowego⁸

Ryc. 2.11. Prędkość liniowa punktów na Ziemi i zmiana kierunku poruszania się ciał na Ziemi wskutek działania siły Coriolisa

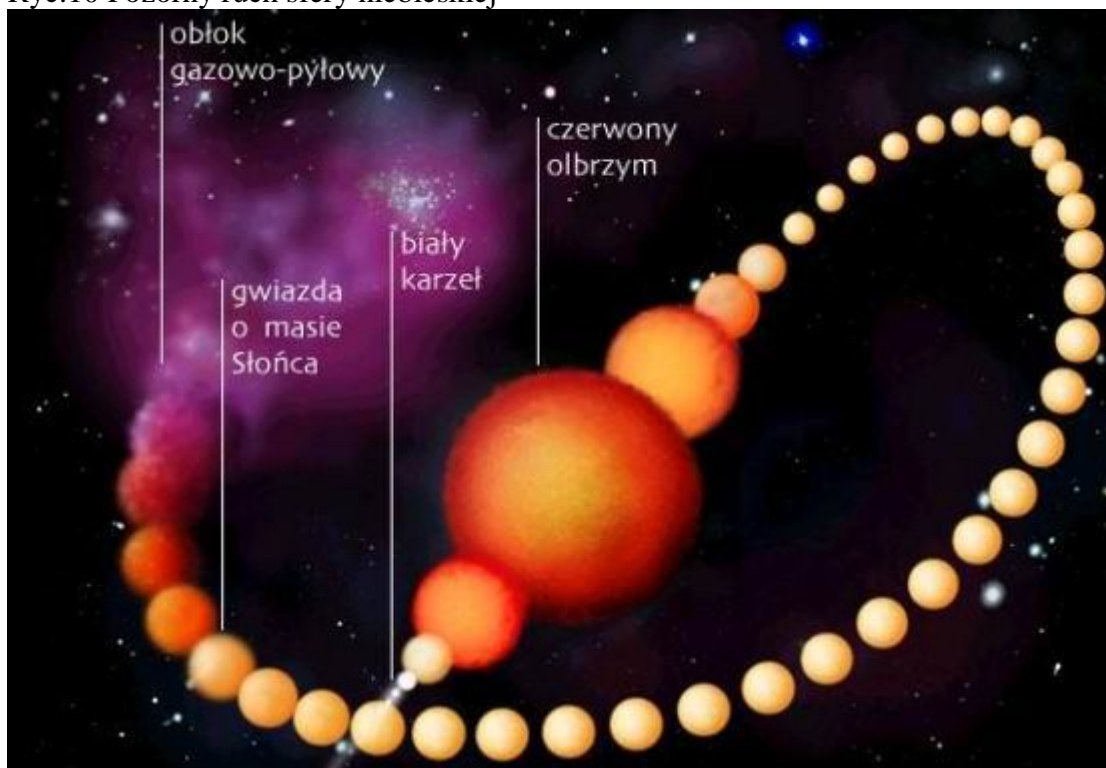
Ryc.9⁹

⁸ Wójcik J.: „Geografia 1. Ziemia”, PPWK, Warszawa 2002

⁹ Makowska D.: „Ziemia”, WSiP, Warszawa 1998

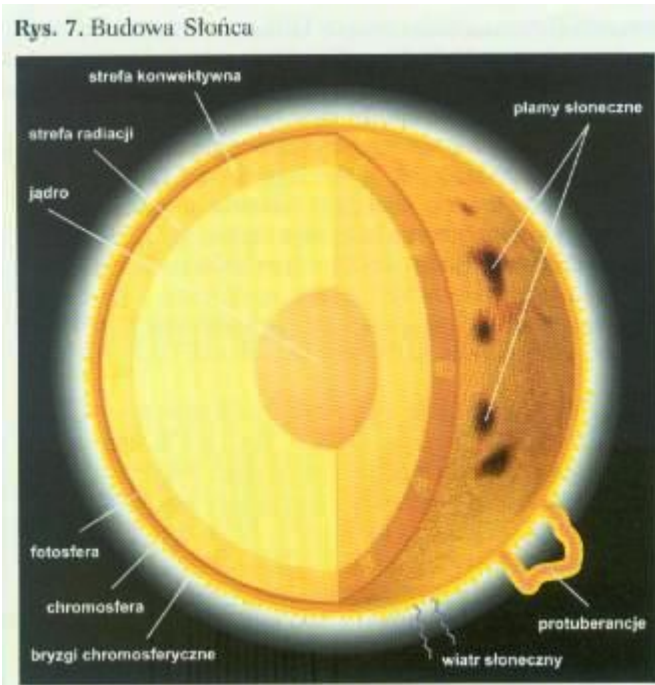

Ryc.10 Pozorny ruch sfery niebieskiej

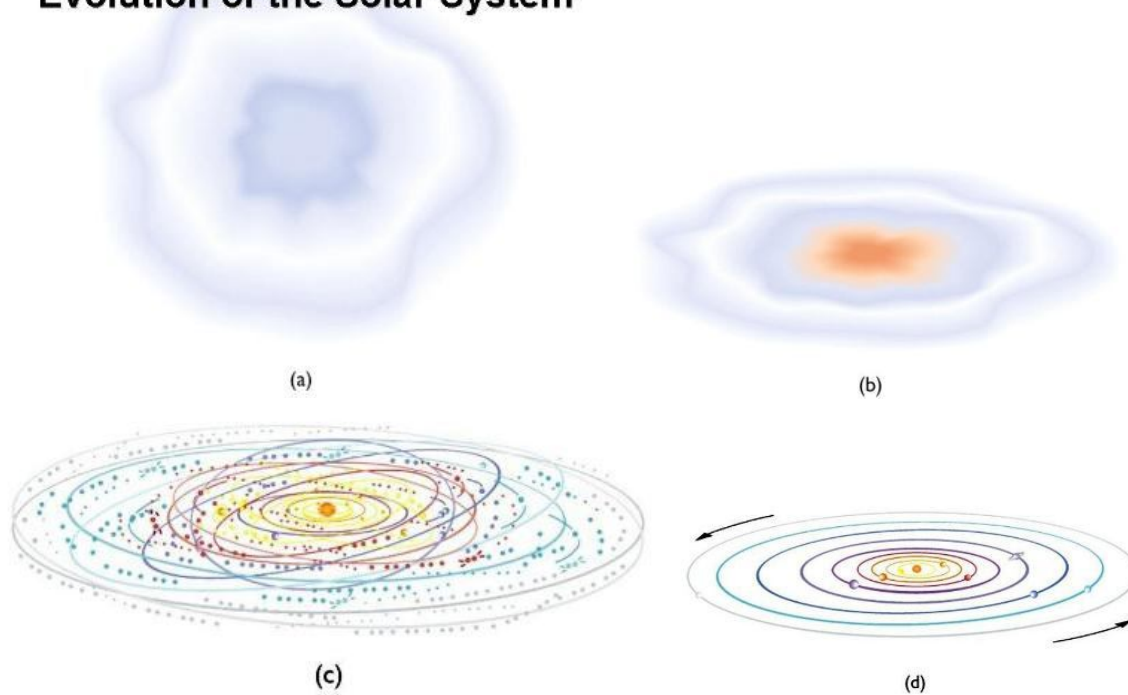
Ryc.11 Cykl życia gwiazdy¹⁰

¹⁰ Encyklopedia Multimedialna PWN. Wszechświat

Ryc.12 Budowa Słońca¹¹

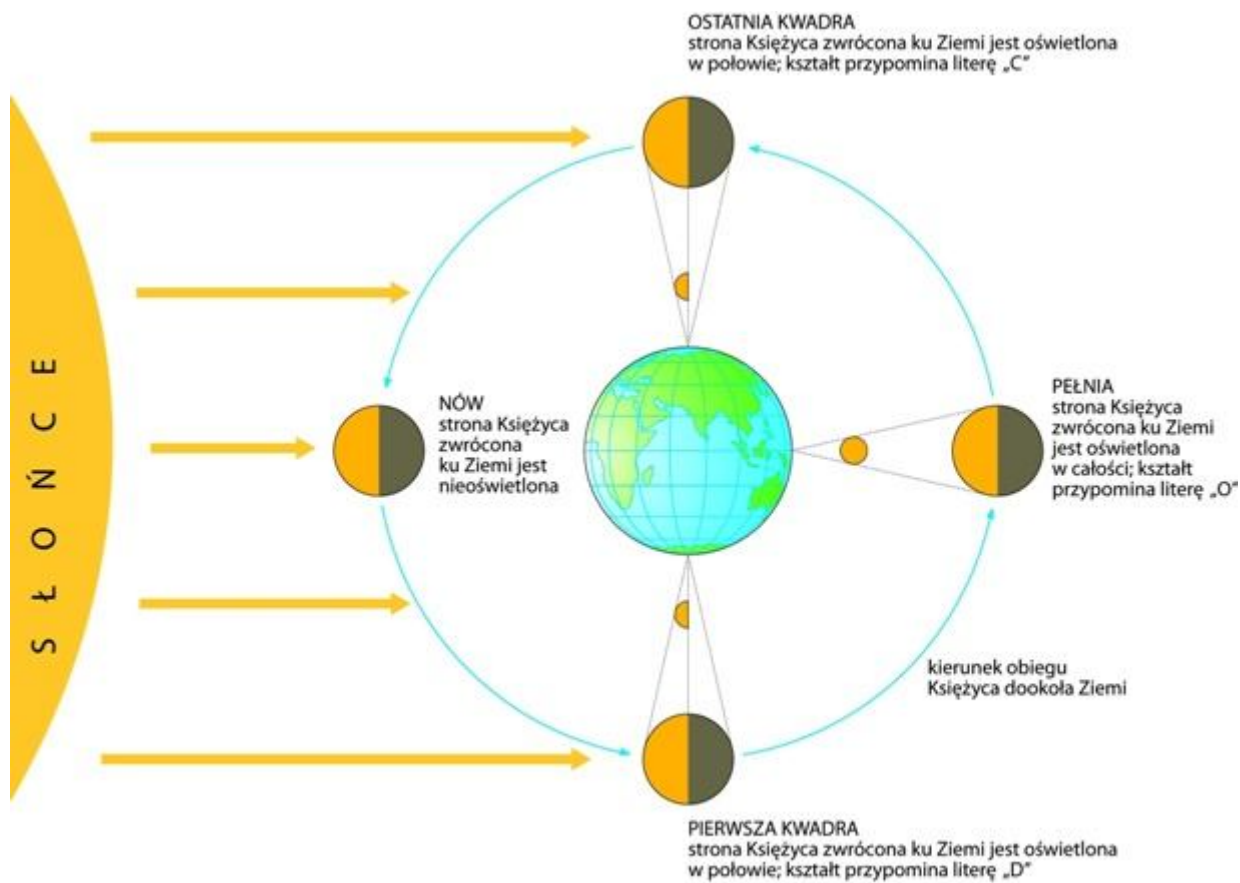
Evolution of the Solar System

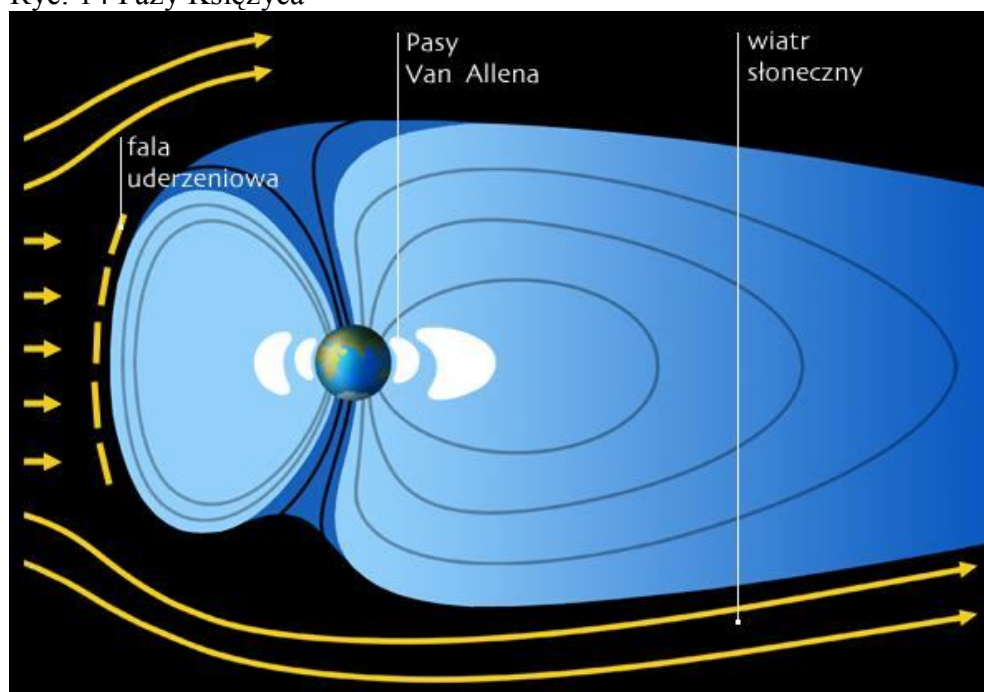
Ryc. 13 Ewolucja Układu Słonecznego¹²

¹¹ Baraniecki L., Skrzypczak W.: „Geografia fizyczna ogólna i Polski”. Wyd. EFEKT, Warszawa 2004

¹² INTERNET

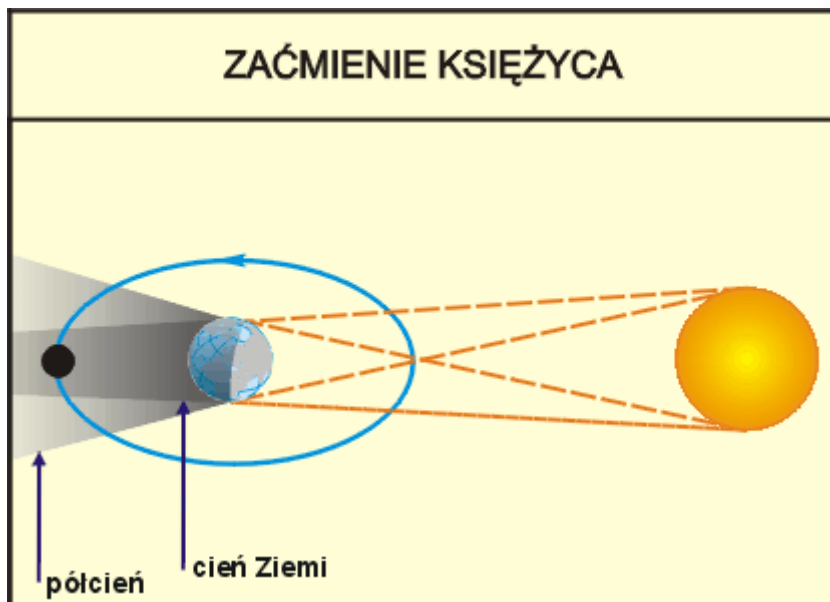
Rys. 87. Obserwowane z Ziemi fazy Księżyca
Ryc. 14 Fazy Księżyca¹³

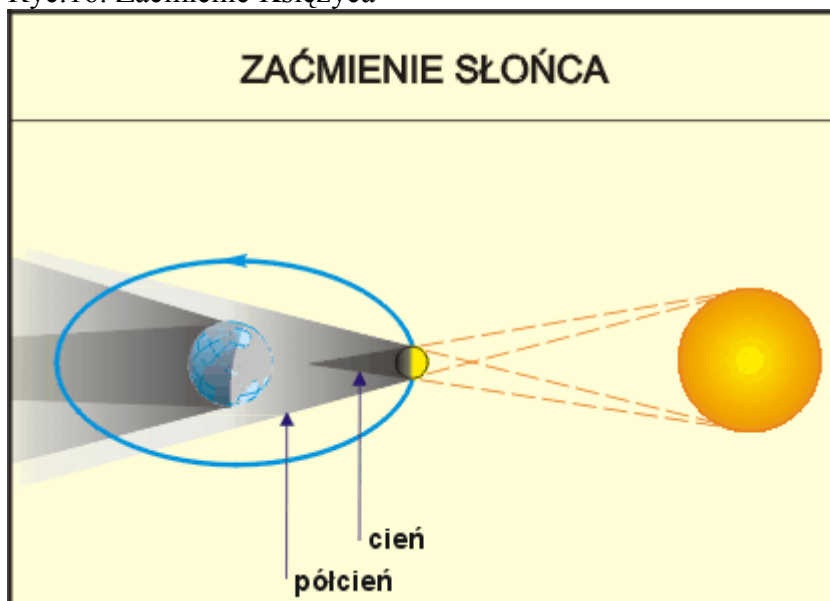
Ryc.15 Magnetosfera¹⁴

¹³ Wyd. PWN

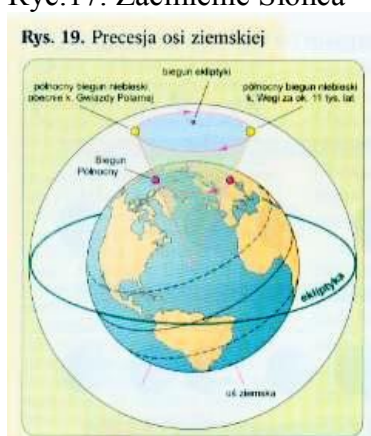
¹⁴ Encyklopedia Multimedialna PWN

Ryc.16. Zaćmienie Księżyca¹⁵

Ryc.17. Zaćmienie Słońca¹⁶

Ryc.18. Precesja osi ziemskiej (Baraniecki L., Skrzypczak W.: „Geografia fizyczna ogólna i Polski”. Wyd. EFEKT, Warszawa 2004

¹⁵ Lewandowska – Szwarz B., Mrula. A: „System przyrodniczy Ziemi”, Wyd. eMPi2., Poznań 2002

¹⁶ J.w.